

Bruxelles, 1. prosinca 2023.
(OR. en)

16142/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0228(COD)

AGRI 761
AGRILEG 319
SEMENCES 111
PHYTOSAN 121
FORETS 195
CODEC 2320
IA 341

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika (dio 1.) / Vijeće

Br. dok. Kom.: 11503/23

Predmet: Prijedlog Uredbe Parlamenta i Vijeća o proizvodnji i stavljanju na tržište šumskog reprodukcijuskog materijala, izmjeni uredaba (EU) 2016/2031 i 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 1999/105/EZ (Uredba o šumskom reprodukcijuskom materijalu)
– izvješće o napretku

I. UVOD

1. Komisija je 5. srpnja 2023. donijela dva usko povezana zakonodavna prijedloga za reviziju i ažuriranje pravila o proizvodnji i stavljanju na tržište biljnog reprodukcijuskog materijala i šumskog reprodukcijuskog materijala u EU-u. Oni su Vijeću podneseni 6. srpnja 2023. kao dio paketa Komisije o hrani i bioraznolikosti, skupa zakonodavnih prijedloga koji obuhvaćaju i zdravlje tla, nove genomske tehnike te djelomičnu reviziju Okvirne direktive o otpadu.

2. Predloženom uredbom o biljnom reprodukcijском materijalu¹ zamjenjuje se Direktiva Vijeća 1999/105/EZ. Njomu se uzimaju u obzir nedavne promjene u području šumarstva, uključujući novu strategiju EU-a za šume do 2030. i nove standarde OECD-a za sustav šumskog sjemena i sadnica. Njezini su ciljevi sljedeći:

- pojasniti i modernizirati postojeća pravila,
- osigurati jednake uvjete za subjekte;
- podupirati inovacije i konkurentnost industrije u EU-u;
- doprinijeti pronalasku rješenja za probleme povezane s održivošću, bioraznolikošću i klimom.
- prilagoditi se novim znanstvenim i tehničkim dostignućima,
- osigurati očuvanje i održivo korištenje šumskih genetskih izvora te
- poboljšati dosljednost sa zakonodavstvom o službenim kontrolama i zdravlju bilja.

Novom uredbom obuhvaćeni su sjeme, biljni dijelovi i biljke koji se upotrebljavaju za pošumljavanje, ponovno pošumljavanje i druge vrste sadnje stabala.

3. U Europskom parlamentu glavnu odgovornost ima Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj, a kao izvjestitelj je imenovan g. Herbert Dorfmann (EPP, Italija). Njegov nacrt izvješća objavljen je 10. studenoga 2023. Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane dat će mišljenje.

¹ 11503/23 + ADD 1.

II. TRENUTAČNO STANJE RADA U PRIPREMNIM TIJELIMA VIJEĆA

1. Komisija je 6. srpnja 2023. predstavila prijedlog i njegovu procjenu učinka² na neformalnoj videokonferenciji članova Radne skupine za genetske resurse i inovacije u poljoprivredi (dalje u tekstu „Radna skupina”). Nakon toga, 25. srpnja 2023. prijedlog je predstavljen na sastanku Vijeća AGRIFISH.
2. Razmatranje članaka prijedloga i detaljne rasprave o njima nastavili su se od rujna do prosinca 2023. Tijekom španjolskog predsjedanja četiri sastanka Radne skupine bila su usmjerena na raspravu o člancima od 1. do 17., člancima 30. i 31. te priložima od II. do VII. prijedloga.

3. GLAVNA PITANJA I OSTVARENI NAPREDAK

Delegacije su usmeno i u pisanom obliku iznijele velik broj tehničkih komentara. Delegacije su usmeno i u pisanom obliku iznijele velik broj tehničkih komentara o cijelom tekstu prijedloga. Kako je prethodno navedeno, španjolsko predsjedništvo radilo je na revidiranom tekstu za članke od 1. do 19. te članke 30., 31. i priloge od II do VII. te je pokušalo uvažiti većinu tih komentara kako bi se razvio i pojasnio sadržaj tih članaka.

a) Opći komentari

Delegacije su podnijele opće komentare na cijeli prijedlog. U velikoj mjeri podupiru glavne ciljeve prijedloga, kako je prethodno navedeno, i pozdravljaju činjenicu da je šumski reprodukcijski materijal predmet neovisnog zakonodavnog akta.

Također cijene činjenicu da je zadržano šest osnovnih vrsta materijala (sjemenski izvor, sastojina, sjemenska plantaža, roditeljska stabla, klon i klonska smjesa) i četiri kategorije šumskog reprodukcijskog materijala (poznato podrijetlo, selekcioniran, kvalificiran i testiran).

² 11694/23

Velik broj delegacija istaknuo je da je važno da države članice zadrže određeni manevarski prostor za donošenje nacionalnih odluka, posebno u pogledu popisa vrsta koje treba uključiti u područje primjene Uredbe, kvalitete šumskog reprodukcijuskog materijala koji se stavlja na tržište i organizacije kontrolnih radnji.

Nadalje, u općim komentarima utvrđeno je nekoliko područja u kojima predložene odredbe zahtijevaju daljnju analizu, a posebno:

– **Pravni instrument/ovlaštenje Komisije**

Neke delegacije smatraju da se čini da promjena pravnog instrumenta iz direktive u uredbu nije dovoljno opravdana. Te delegacije žele zadržati postojeći sustav kojim se osiguravaju jedinstveni minimalni standardi na europskoj razini, a državama članicama daje dovoljna fleksibilnost kako bi se uzeli u obzir različiti lokalni uvjeti.

Neke delegacije smatraju da je zbog velikog broja delegiranih i provedbenih akata teško u potpunosti ocijeniti novo zakonodavstvo i da bi to moglo biti u suprotnosti s načelom supsidijarnosti. Bit će potrebno težiti ravnoteži između postizanja veće usklađenosti i uzimanja u obzir nacionalnih zahtjeva.

– **Primjena**

Predložena uredba počela bi se primjenjivati tri godine nakon stupanja na snagu. Međutim, čini se da je taj vremenski okvir za neke delegacije prekratak s obzirom na to da Uredba sadržava velik broj provedbenih akata i da će države članice morati donijeti velik broj nacionalnih pravila. Smatraju i da se sadržaj Uredbe može samo privremeno ocijeniti.

– **Administrativno opterećenje**

Neke delegacije smatraju da prijedlog sadržava pretjerano složene postupovne aspekte i prekomjerne zahtjeve u pogledu dodatnih informacija i odobrenja koja trebaju dati nadležna tijela. Provedba bi podrazumijevala znatne dodatne financijske i kadrovske resurse.

b) Komentari na ispitane članke

Delegacije su osobito imale sljedeće napomene:

– **Usklađivanje**

Potrebno je dodatno obrazložiti prednosti i nedostatke unošenja zakonodavstva o šumskom reprodukcijском materijalu u područje primjene Uredbe (EU) 2017/625 o službenim kontrolama i Uredbe (EU) 2016/2031 o zdravlju bilja jer se neke delegacije boje da bi to moglo dovesti do neželjenih posljedica zbog stvaranja novih administrativnih opterećenja, posebno za mala poduzeća.

Većina delegacija pozdravlja usklađivanje zakonodavstva o šumskom reprodukcijском materijalu sa sustavom OECD-a za šumsko sjeme i sadnice.

– **Nacionalni planovi za nepredvidive situacije**

Prijedlogom se od država članica zahtijeva da izrade planove za nepredvidive situacije kako bi se osigurala dostatna opskrba šumskim reprodukcijским materijalom za pošumljena područja pogođena ekstremnim vremenskim uvjetima, šumskim požarima, izbijanjima štetnih organizama ili drugim katastrofama. Većina delegacija smatra da bi ti planovi trebali biti dobrovoljni i traži financijsku potporu kako bi ih se moglo izraditi i provesti.

– **Definicije**

Delegacije naglašavaju da su mnoge definicije previše nejasne i da ih je potrebno preoblikovati. Smatraju da je druge definicije, kao što je definicija „specijaliziranog subjekta”, potrebno uskladiti s istom definicijom u Uredbi o biljnom zdravstvu. Ostale definicije trebalo bi uskladiti s definicijama OECD-a. Definicije će se ponovno preispitati po drugi put u svjetlu cjelovitog ispitivanja članaka na koje se odnose.

– **Šumski genetski izvori**

Nekoliko delegacija boji se da bi novi članci kojima se uređuje proizvodnja šumskih genetskih izvora iz jedinica obavijesti mogli stvoriti otvoren sustav za registraciju osnovnih materijala. Kvalitetu bi tada jednostrano definirali specijalizirani subjekti bez znanstvene valjanosti.

– **Ovlašteni specijalizirani subjekti i službene etikete**

Delegacije bi željele pojasniti te odredbe, osobito odredbe o revizijama kako bi se osiguralo da specijalizirani subjekti ispunjavaju zahtjeve za izdavanje službenih etiketa. Delegacije također žele da specijalizirani subjekti nastave izdavati dokument dobavljača, koji trenutno može zamijeniti etiketu dobavljača i koji je vrlo informativan.

– **Nešumarske svrhe**

Neke delegacije radije bi zadržale postojeće odredbe kojima se državama članicama omogućuje proizvodnja šumskog reproduksijskog materijala u nešumarske svrhe, pod uvjetom da je on pravilno označen i nadziran.

– **Klonske smjese:**

Kriteriji utvrđeni u Prilogu IV. za klonske smjese otežavaju stavljanje na tržište klonskih smjesa za potrebe bioraznolikosti. Neke delegacije žele uključiti mogućnost proizvodnje tih materijala iz materijala poznatog podrijetla vegetativnom razmnožavanjem.

– **Prirodni hibridi**

Neke delegacije zalažu se za to da se prirodni hibridi ili regulirane vrste urede kao umjetni hibridi.

– **Prikupljanje šumskog reprodukcijskog materijala**

Neke delegacije pozivaju na uključivanje minimalnih standarda za prikupljanje šumskog reprodukcijskog materijala.

– **Neizvjesne informacije o sadašnjim i predviđenim budućim klimatskim i ekološkim uvjetima**

Nekoliko delegacija naglasilo je da je dostupnost informacija kojima se podupire bolja prilagodba i uspješnost šumskog reprodukcijskog materijala u pogledu uvjeta na terenu prijeko potrebna, ali da je trenutačno moguće dati samo preporuke koje bi nadležna tijela trebala staviti na raspolaganje.

4. Predsjedništvo namjerava nastaviti te rasprave u nadolazećim tjednima te će raditi na tekstu predsjedništva. Predsjedništvo će 19. i 20. prosinca 2023. održati dodatnu neformalnu videokonferenciju članova Radne skupine s ciljem predstavljanja prijedloga predsjedništva za preinaku³ članaka koji su dosad ispitani kako bi se razvio i pojasnio njihov sadržaj.

³ ST 16296/23 (uskoro će se objaviti).

5. Predstojeće belgijsko predsjedništvo planira nastaviti rad na tom predmetu, na tehničkoj razini, na temelju napretka ostvarenog tijekom španjolskog predsjedanja.
6. S obzirom na navedeno Vijeće se poziva da primi na znanje napredak postignut u ispitivanju prijedloga i da razmijeni mišljenja.
